

Adesiara

La desigualtat dels homes

Hem sentit proclamar i repetir fins a l'evidència que tots els homes han estat creats lliures i iguals. Però hi ha hagut un gran nombre de pensadors, amb un realisme remarcable, que han defensat el contrari. Vico, l'inspirador de Montesquieu, ja digué un dia: «Els homes volen, en primer lloc, la igualtat amb els altres, després volen sobrepassar llurs iguals, i finalment col·locar llurs superiors dessota seu».

Trobem que la ideologia igualitària va estenent-se vers el segle XVIII fins a concretar-se en el cristianisme amb la idea d'una igualtat entre tots els homes. Semblava que això portava un contingut de justícia social i de consideració humana. Rousseau escrigué que «la naturalesa ha fet l'home feliç i bo, però la societat el corromp».

Un altre pensador —Eysenck— s'aventurà a donar una conclusió, en afirmar: «No existeix cap mitjà de fer els homes iguals. Aquest objectiu és absurd en si perquè tota la biologia es troba fundada sobre la diversitat. Aquesta assegura la supervivència quan, en el curs de l'evolució, les condicions canvien. Si tots els éssers fossin iguals, no hi hauria possibilitats de canvi». Això s'adiu amb una altra teoria segons la qual «els homes neixen biològicament originals i desiguals; el medi accentua en general aquestes desigualtats; també pot reduir-les, però no ocorre sinó en general per procediments exigents en treball, en intel·ligència i en temps». Eysenck, ja citat, és considerat el primer que subratllà que «la noció biològica de desigualtat no implica pas inferioritat o superioritat absolutes». Per la raó que en aquest món res no és absolut.

Ardrey afegix que la desigualtat ha de ser considerada com la primera llei de les estructures socials, ja sia en les societats humanes o en les altres. Una escola de pensadors italiana del sector de les ciències humanes, ha demostrat l'existència d'una constant oligàrquica en la història. Una societat organitzada, ja sia de tipus feudal o capitalista, col·lectivista o monàrquica, liberal o democràtica, comprèn una minoria dirigent i una majoria dirigida.

I estudiant les societats desenvolupades, sembla que Fourastié ha arribat, respecte a la capacitat dels infants pertanyents a medis diferents, en aquesta conclusió: «Hom observa sovint, en el si d'una mateixa família, l'existència d'infants d'una escolaritat molt brillant i d'infants escolarment inadaptats, sense que es puguin trobar en aquestes desigualtats altres causes que la loteria genètica». Aleshores, la condició social de la família no comptaria gaire en els progressos escolars dels fills, segons l'enquesta portada a efecte per un equip d'investigadors suïssos. I l'estudi que ens presenta sobre aquests problemes Robert de Herte, acaba amb el joc de mots famós del conegut escriptor Orwell: «Tots els éssers són iguals, però n'hi ha alguns que són més iguals que els altres».

A tot això podríem afegir, encara, les paraules de Carrel: «Cal variar els tipus humans en lloc d'unificar-los, i augmentar aquestes diferències amb l'educació i les habituds de la vida». O bé aquestes de Bos: «Es perquè els homes són desiguals que tenen més necessitat de ser germans». O encara, aquestes altres d'Elgozy: «Existeix un dret a la desigualtat: el dret de cultivar les seves diferències, d'ésser un mateix, és a dir, el més diferent possible dels altres».

Altres tants motius per a reflexionar.

I respecte a la mobilitat social, també podríem afegir (Eysenck) que els pares que són alts tenen tendència a procrear fills més alts de la mitjana, però no obstant més petits que ells. Per contra, uns pares petits tenen en general fills més petits de la mitjana, però més alts que ells. Es a dir, que els fills es «desplacen» vers la mitjana. És exactament el mateix procés pel que respecta a la intel·ligència. Unes persones molt intel·ligents tenen fills més intel·ligents que la mitjana, però menys intel·ligents que aquelles. I unes persones poc intel·ligents tenen fills també menys intel·ligents que la mitjana, però més intel·ligents que elles.

Es un sistema extremament important des del punt de vista social. Significa que no s'arribarà mai a un sistema de castes, en el qual els pares intel·ligents tindrien fills intel·ligents, sistemàticament i d'una manera perpètua. De fet, tenim un grau molt marcat de mobilitat social, en el qual els infants més intel·ligents que llurs pares s'eleva en l'escala social i on, al contrari, els infants eixits de pares intel·ligents «baixen» socialment.

Ja deia un altre savi que les coses del món estaven molt ben organitzades...

J B Xuriguera